

GILLEBLADET

Medlemskrift
för Handelsgillet
i Helsingfors rf

Nr 2 • 2019

Helsingfors säljer trögt

Betalar skatt och underhåll
för stora utsocknes marker
Sidorna 8–9

Byggprojekten avancerar

Tillstånd och kostnader
på allt fastare grund
Sidorna 6–7

Kom ihåg ditt minne!

Glöm inte att motionera
både kroppen och hjärnan
Sidorna 10–11

GILLEshoppen

I Gilleshoppen kan du köpa bästsäljaren Bordsvisor på Handelsgillet, Handelsgillet's manschettknappar och slipshållare samt kondoleans- och gratulationsadresser.

Bordsvisor på Handelsgillet, 20 euro.

Kondoleans- och gratulationsadresser à 15 euro.

Servettkedja 25 euro

Manschettknappar + etui 52 euro per par.

Slipshållare + etui 17 euro.

Produkterna kan beställas via Handelsgillet's kansli: annika@handelsgillet.fi eller tfn 09 669 798.

Avhämtas från kansliet.

Du som blivit medlem i Handelsgillet år 2012 eller senare och inte fått den första upplagan av historiken kan avhämta ett exemplar gratis på Gillekansliet.

För övriga och för dig som vill ha flera exemplar finns historiken att köpa på kansliet under kanslitid (vardagar kl. 9–14) till ett pris om 30 euro per exemplar.

Produkterna bör betalas i förväg till Gillets konto

Nordea FI35 2401 1800 0601 12

eller

Aktia FI09 4055 1020 1828 57.

Vänligen skriv i meddelandefältet vilken produkt du köper.

5

Ledaren

Klubbarna viktiga för verksamheten.

6

Byggsatsning klarade mellanetapp

Handelsgillet har fått undantagstillstånd för att glasa in gården. Styrelsen hoppas att ett extra föreningsmöte kan fatta beslut om hotell- och takbygget i maj.

8

Helsingfors stort i grannkommunerna

Staden har svårt att bli av med fastigheter som den inte behöver.

10

Allt påverkar ditt minne

Motionera, sov, men sup inte. Då funkar ditt minne bättre och längre.

12

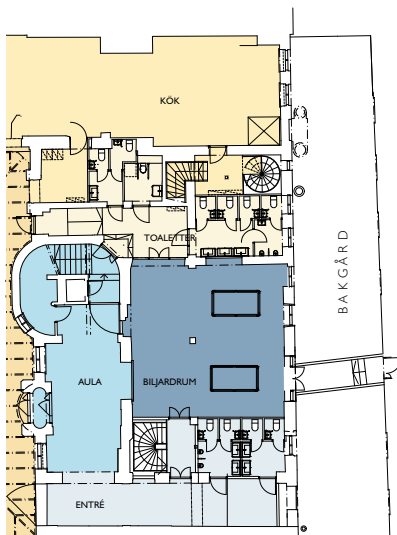
Första matrikeln

Gilletts första medlemsmatrikel kom ut 72 år efter att föreningen grundades.

13

Litteraturrutan

Tapani Ritamäki tar läsarna på en tur från Nice till Grani med Emelie Enckell och Dagmar Thesleff.

14

Fyra tillslag mot Gillet

Så gick det till under förbudslagen. I augusti har det förflutit 100 år sedan lagen stadfästes.

17

Börskolumnen

Aktiesparkkontot blir knappast en vinnare.

18

Vinspalten

Kim Björkwall presenterar några vårliga viner.

19

Här startar livet

Allt du behöver veta om ägget.

20

Bra drag i klubbarna

Allt flera Gillebröder engagerar sig i allt flera klubbar.

21

Gilleaktuellt

GILLEBLADET

Kommunikationsutskottet 2018:

Ordförande:
Peter Nordling
Medlemmar:
Mattis Dumell
Patrik Lindfors

Ansvarig utgivare:
Johan Hjelt

Chefredaktör:
Peter Nordling,
tfn 050 5595 778

Utgivare:
Handelsgillet i Helsingfors r.f.
Kaserngatan 23 A 12
00130 Helsingfors
tfn 09 669 798
info@handelsgillet.fi

Ombrytning:
Oy Nordinfo Ab, Maj-Len Roos

Annonser:
Tilininurkka Ky, Bo Gerkman
PB 89, 02211 Esbo
tfn 0400 449 724
bo.gerkman@tilininurkka.fi

Tryckeri:
Oy Painotalo tt-urex Ab, Borgå

Medlem i Tidskrifternas Förbund.

Utgivningschema 2019:

Nr 1	28.2	deadline 31.1
Nr 2	18.4	deadline 21.3
Nr 3	13.6	deadline 16.5
Nr 4	4.10	deadline 5.9
Nr 5	19.12	deadline 21.11

Foto: Karl Vilhjälmsen

Svenska småbruk och egna hem Ab

PB 35, 10211 Ingå, Ola Westmansallé 5

tfn (09) 644 761, 0400-477 008

fax (09) 601 262

Frisch Haus Finland Oy

www.ayriaistukku.fi

Oy K-O Nyman Consulting Ab

VVS planering och övervakning
Teuvo Pakkalavägen 4, 00400 Helsingfors
tfn +358 045 806 535

Johan Hjelt

Handelsgillet – en publikmagnet?

Gillebroder, vad fick dig att ansluta dig till Handelsgillet? En icke sällan hörd fråga. Lika ofta frågar sig Gillebröderna, vad som kunde få ännu flera att ansluta sig till den tusen man starka föreningen. Ett allmängiltigt svar på frågan existerar knappast. Likaså bra, för kanske det är just det som är Handelsgillets styrka. I Gilletillställningar, såsom Gilleaftnar, deltar årligen omkring 3 000 personer medan Gilleklubbarna samlar snäppet flera deltagare. Imponerande med en total årlig uppslutning på mera än 6 000 personer, eller kanske snarare besökare. Mången Gillebroder tar för sig av smörgåsbordet om och om igen.

Den avgörande medlemsförmånen för att ansöka om medlemskap är kanske inte heller det mest relevanta i sammanhanget. Lika viktigt, eller egentligen viktigare, är att trivas från år till år i gemenskapen. Då spelar det inte längre någon större roll varför man ursprungligen anslöt sig till Gillet. Också medlemsstatistiken visar, att knappast någon skriver ut sig ur föreningen. Helt fel kan slutsatsen, att förväntningarna på ett medlemskap har infriats, inte vara.

Vi är med andra ord tillbaka i ruta ett. Är det största incitamentet till ett medlemskap slutligen gemenskapen och stämningen på Gillet? Något som i sig naturligtvis också kan vara ursprunget till ett medlemskap eller som i längden visar sig vara den bärande kraften för ett medlemskap. Eller är det sakinnehållet i verksamheten, klubblokalteterna och möjligheten till hobbyverksamhet i någon av klubbarna?

Av klubbarna har mycket få fallit av under resans gång. Snarare är tendensen att Gilleklubbarnas antal ökar och

att antalet engagerade i klubbarna också ständigt ökar. En gång fick jag frågan: Varför skulle jag skriva in mig i Handelsgillet för att spela golf i stället för att skriva in mig i en golfklubb? Samma tankegång kunde lika gärna gälla för de flesta gilleklubbar.

Jag återkommer ständigt till frågan, men småningom mindre konfunderad. Det är inte golfen, vinet, börshemligheterna eller någon annan av hobbyerna som är det avgörande. Svaret är förmodligen enklare än så. Förklaringen är glädjen att med bekanta Gillebröder, från kortare eller längre tid tillbaka, tillsammans göra det man gillar under det stora paraplyet av en klubb med traditioner man gemensamt uppskattar.

Vi får anta att det samma gäller det stora utbudet av verksamhet i form av sakprogram som Gillet regelbundet bjuder på, bland annat Gilleaftnar, tisdagsluncher, frukost- och aktualitetsseminarier.

Stämningen och gemenskapen på Gillets alla delområden visar sig med andra ord vara en avgörande faktor för ett välmående Gille. En icke överraskande slutsats kanske, men samtidigt inte en självklarhet. Vi måste jobba för det varje dag när vi driver på ett framtida Handelsgille. Vi får med andra ord lägga minst lika mycket vikt vid sammanhållning och stämning som vid substansfrågor.

Det är inte endast substansen i verksamheten eller den eventuella nyttan i form av information och kunskap som gäller. Det är stämning och tradition varvat med nätverkan- de som ger ett mervärde för medlemmarna på Handelsgillet.

Undantagstillstånd beviljat för glastak och gårdskrog:

Härlig är jorden!

Pilgrimsgången för ombyggnad av gårdsbyggnaden nådde i mars en viktig mellanetapp. Stadens byggnadstillsynning beviljade undantagstillstånd för inglasning och 250 kvadratmeter nytt krogutrymme på innergården. Härligt, äntligen står Gillesatsningen stadigt på jorden!

Medlemmarna informerades den 28 mars om hur förhandlingarna hade framskridit under vintern. Styrelsen bekräftade att undantagstillståndet för att få utnyttja den tomma innergården precis hade skrivits ut av Helsingfors byggnadstillsyningsverk.

Det innebär i praktiken att den kanske mest kritiska delen av ombyggnaden nu kan detaljplaneras och lämnas in med ansökan om planerad byggstart i början av sommaren. Styrelsen förväntar sig nämligen att också byggtillståndet för hotellprojektet i gårdsbyggnadens tredje våning skall beviljas före maj månad.

– Vi har haft ett bra samarbete med byggnadstillsyningsverket. Allt som nu händer är resultat av vad vi har kommit överens om tillsammans. Inga nya ritningar eller utredningar har behövts och vi väntar oss inga överraskningar, beskriver ordförande **Johan Hjelt** läget.

Köksgolvet överraskade

Men nära skjuter ingen hare. Styrelsen och projektet råkade i vintras ut för en överraskning då det visade sig att restaurangens köksgolv måste rivas upp och läggas om från grunden. Notan för köksrenoveringen kan stiga till 700 000 euro.

Museiverket har tillsvidare inte gett sitt slutliga utlåtande om ombyggnaden. Det sker i samband med behandlingen av det slutliga bygglovets för glastaket. Innergården är visserligen inte skyddad eller K-märkt, men bygglovets kräver trots det ett utlåtande om hur inglasningen eventuellt påverkar fasaderna.

Ytterligare ett osäkerhetsmoment är hur lång tid behandlingen av ansökan om det egentliga byggtillståndet för glastak

och kroglokaliteter kommer att ta. Helsingfors byggnadstillsyningsverk har visserligen godkänt undantagstillståndet för inglasning, men gårdsprojektet inklusive renoveringen av klubblokaliteterna och hotellprojektet kräver bägge sina egna egentliga byggnadstillstånd. Ansökan om byggnadstillstånd för hotellprojektet är anhängigt redan sedan en tid och förväntas bli beviljat mycket snart. Ansökan om byggnadslov för gårdsprojektet torde kunna lämnas in i mitten av april.

Tre månader rivning

Hjelt bekräftade vid informationsmötet att styrelsen fått in offerterna för hotellprojektet och att man efter förhandlingar antagligen fastnar för en modell där samma entreprenör bygger hotellrum, innergård och klubbutrymmen. Preliminära avtal undertecknas antagligen i april.

Byggskedet börjar med rivningsarbeten i första och tredje våningen i gårdsfastigheten och samtidigt läggs golvet om i restaurangköket. Rivningsarbetena antas pågå hela sommaren och till hösten täcks gården in. Krogen skulle alltså stänga senast i mitten av juni.

– Förutsatt att vi får vår ansökan om bygglov godkänd inom maj månad, garanterar sig Hjelt.

Halv miljon i hyror

På informationsmötet i mars steg av naturliga skäl de ekonomiska kalkylerna till ytan. Skall budgeten hålla, vad innebär tilläggsutgifterna för köksgolvet, har Gillet försäkrat sig om att hyresinkomsterna fortsätter rinna in och så vidare?

Prislappen för hela kalaset har stigit till

totalt 4,3 miljoner euro. Av detta är cirka 300 000 euro vikta för renovering av II våningens klubblokaliteter. Egenfinansieringen är en halv miljon och resten banklån med en återbetalningstid på 22 år.

Hotellföretagaren F6 har skrivit på ett 26 år långt hyresavtal för de tio hotellrum i lyxklass som skall byggas i tredje våningen. Det avtalet kräver dock godkännande av ett extra föreningsmöte. Samma möte ska också godkänna avtalet med restaurangen. Enligt Hjelt är restaurangföretagaren beredd på en förlängning av sitt avtal med option för ytterligare tio år fram till utgången av år 2036.

De årliga hyresintäkterna för nybygget skulle röra sig kring drygt en halv miljon euro. I de beräkningar, som ska godkännas av föreningsmötet, uppges den årliga hyran för hotellvåningen stå för cirka en tredjedel medan resten består av restauranghyra. Till detta kommer hyresintäkterna från kontorsfastigheten.

Extra möte i maj

– Enligt uppgjorda kalkyler ska Gillet kunna amortera lånen på tjugo år och därefter står hela hyran till Gillets förfogande.

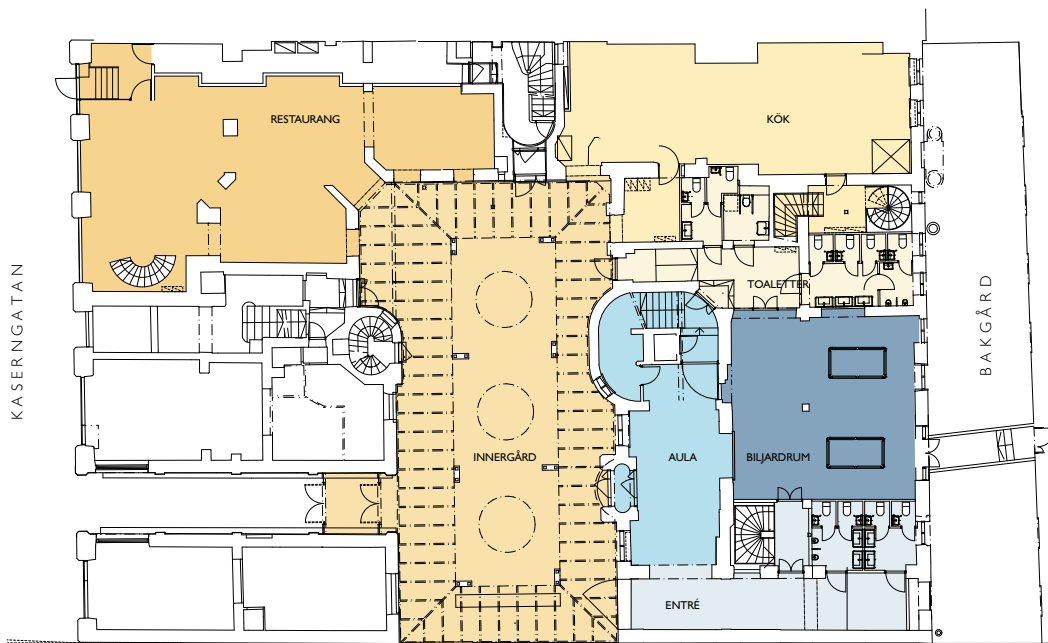
Styrelsens förslag presenteras i detalj för det extra föreningsmötet i maj, efter att byggnadstillsyningsverket förhoppningsvis har godkänt ansökan om bygglov. Då underställs samtliga planer, avtal och kalkyler mötets beslut.

Ifall det går som i Strömsö, om tillstånden beviljas i maj, föreningsmötet tillstyrker och rivningsarbetena då kan inledas redan i juni, skulle Handelsgillet exodus avslutas till årsskiftet, eller mera realistiskt i januari-februari.

Sedan kan medlemmarna återgå till paradiset med sång.

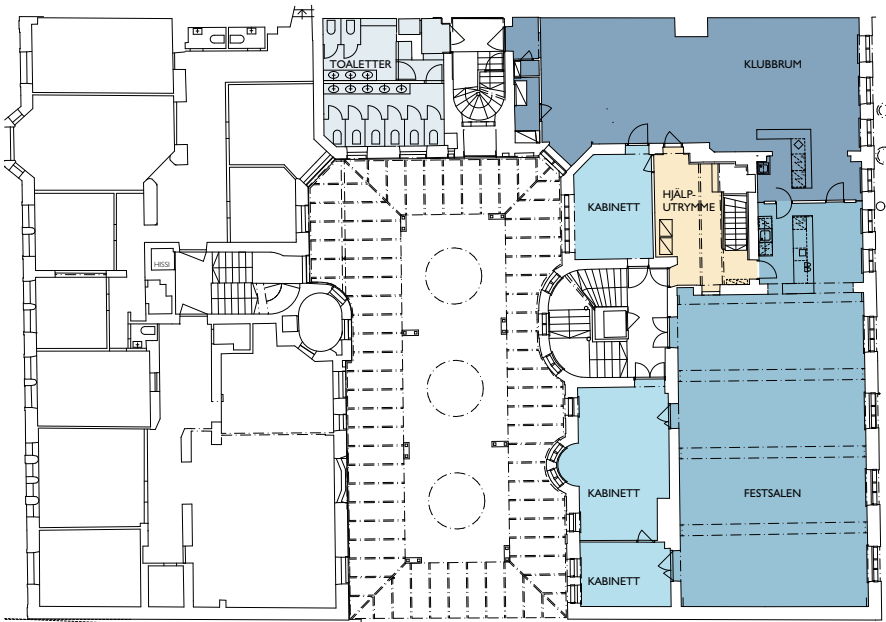
Text: Matts Dumell

Illustrationer: Arkitektbyrå Stefan Ahlman

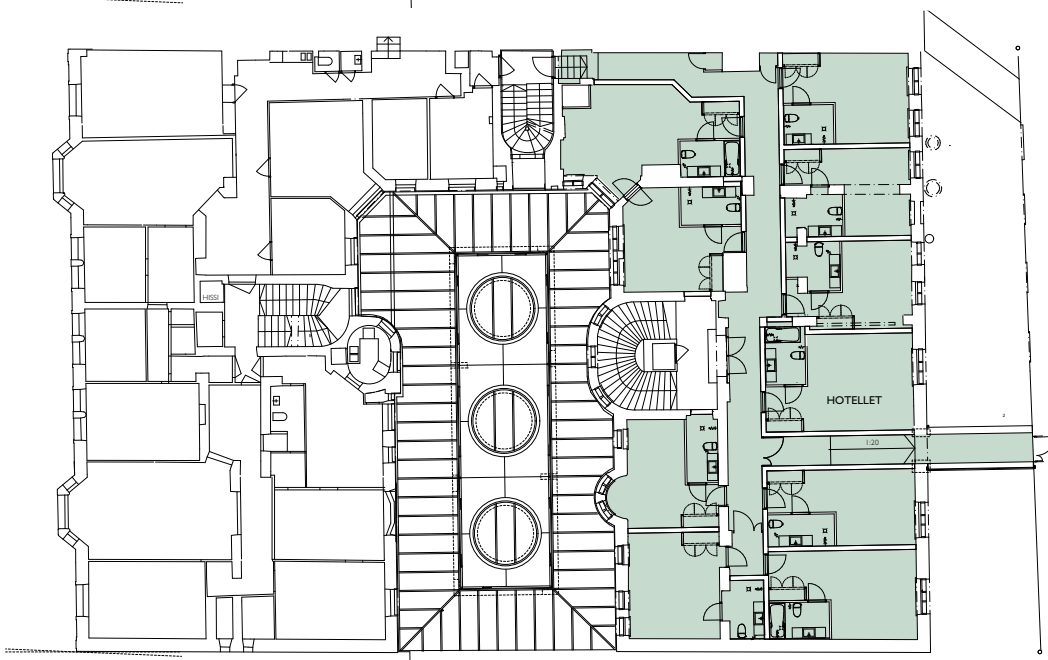

Enligt den plan, som Arkitektbyrå Stefan Ahlman tagit fram, skulle första våningen i Gillefastigheten till största delen disponeras av restaurang Cantina West (markerade med gult). Ett nytt kök byggs i övre högra hörnet och hela gården får ett tak, delvis i glas.

De blå och grå ytorna är lokaltiter reserverade för Gillet. Bröderna kan välja mellan den gamla entrén och den nya i nedre kanten på bilden. Biljarden får en ny sal.

I andra våningen i gårdsfastigheten inreds nya klubblokaltiter (markerade med blått). Klubbbrummet, med egen bar, uppe till höger, rakt ovanför köket. Dessutom tar Gillet i bruk festsalen, med en intilliggande bar och tre kabinett, vilka används på motsvarande sätt som Donatorn och de andra kabinetten nu används i tredje våningen. Toaletterna till vänster om det norra trapphuset tillhör restaurangen.

Så här tänker sig Hotell F6 fördelningen av de 10 nya rummen (markerade med grönt) i tredje våningen. Hotellgästerna kommer in via en brygga från hotellet vid Fabiansgatan 6 och rör sig inte i Gillefastigheten.

Helsingfors största markägare

Helsingfors är Nylands överlägset största utsocknes markägare med betydande jord- och vattenegendomar i Esbo, Vichtis, Sibbo, Kyrkslätt, Ingå och Hangö.

Den värdefullaste marken ligger i Esbo. Fastighetskontorets planer på att sälja bort nästan 3 000 hektar utsocknes torpederas för två år sedan av Gröna förbundet och Vänsterförbundet.

Sommaren 2014 hade nämligen Helsingfors stadsstyrelse beslutat aktivera utförsäljningen av land- och havsområden som staden inte själv har bruk för. När områdena inventerades visade det sig att Helsingfors utsocknes ägde 5 700 hektar mark och cirka 3 400 hektar vattenområden, till 98 procent i Nyland.

Då räknade man förstås inte in de 930 hektar i Östersundom som staden från förut besatt i den inkorporerade delen av Sibbo före år 2009. Själva inkorporeringen gav ingen egentlig ny äganderätt. Högsta förvaltningsdomstolen beslöt att allmänna områden som skol- och dagvårdsfastigheter skulle tillfalla Helsingfors. De ansågs tjäna befolkningen som redan en gång betalat dem via kommunal beskattning. Sibbo ersattes med åtta miljoner euro. En delikat affär.

Under senare år har staden köpt upp privat mark i Östersundom för tiotals miljoner euro.

Mest mark utsocknes äger staden i Esbo (drygt 2 000 ha) och i Vichtis (1 500 ha). Största ekonomiska potential har områdena med tomt- och kontorsrättigheter i Esbo. Fastighetskontoret föreslog i slutet av år 2016 att staden skulle sälja ut nästan 1 200 hektar i grannkommunerna, främst färdigt planerad tomtmark i Esbo.

I förslaget ingick att även 1 720 hektar friluftsområden skulle avyttras. Merparten av områdena gränsar till Noux nationalpark i Esbo och Vichtis. En del av cirka 200 hektar i anslutning till stadens läger- och friluftsområde i Bengstår i Hangö föreslogs också byta ägare.

Röstades ner

Utgående från beredningsförslaget röstade fastighetsnämnden i januari 2017

om utförsäljning av totalt 2 900 hektar tomt-, jordbruks- och friluftsområden. Det gick inte som i Strömsö. Med Gröna förbundets, Socialdemokraternas och Vänsterförbundets röster 5-4 returnerades förslaget till beredning. Nämnden vill ha ytterligare utvärdering av säljobjektens naturvärden och om vissa av områdena eventuellt kunde fridlysas eller kanske ges i utbyte i fastighetsaffärer.

- Tyvärr har vi inte haft resurser att utarbeta ett nytt förslag, uppger **Peter Haaparinne** som är teamchef för markanskaffning vid tidigare fastighetskontoret, numera en del av stadsmiljösektorn.

- Vi hamnade mitt i en organisationsförändring med kraftigt höjda bostads-mål. Utan tilläggsvakanser har nästan all tid gått åt till ett berg av förhandlingar om nya markanvändningsavtal. Men vi har fört vidare sådana försäljningar som inte strider mot noten om naturvärden. Vi kollar på förhand med nämnden innan vi går in och förhandlar på allvar.

Under perioden 2015-18 lyckades Haaparinnes team sälja nästan 300 hektar utsocknes för en sammanlagd summa på cirka 13,5 miljoner euro. Värde mässigt mest i Esbo. Men fortfarande förvaltar Helsingfors 5 400 hektar landområden och 3 400 hektar vatten utsocknes.

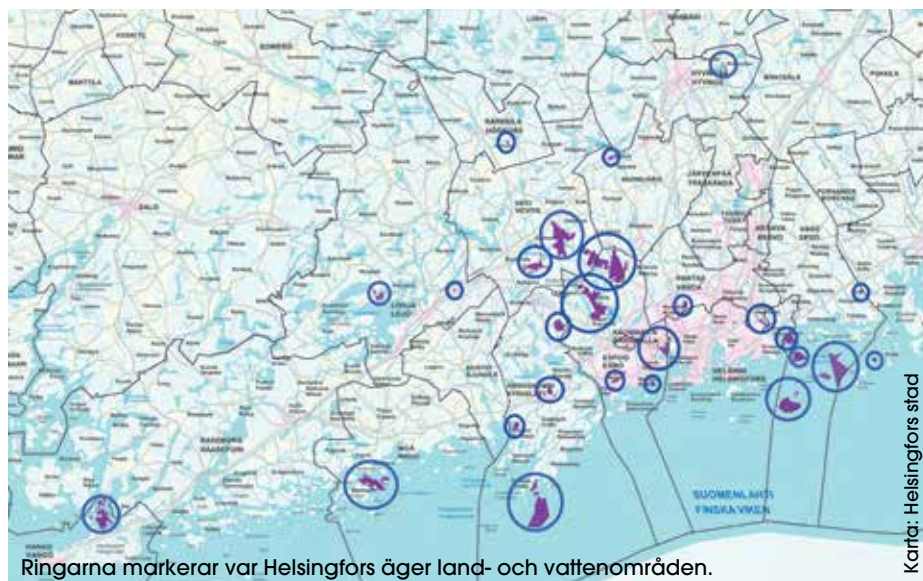
Helsingfors har imponerande friluftsområden i Nyland. De största vattenområdena ligger i Sibbo, cirka 2 000 hektar

Foto: Karl Vilhjalmsen

Helsingfors stad äger tusentals hektar land- och vattenområden i Nyland. En stor utförsäljning stoppades för några år sedan och nu är försäljningen småskalig.

i Nyland

med bland annat Fagerö. I Porkkala äger staden 1 000 hektar vatten i anslutning till friluftsområdet Källvik, med öarna Stora och Lilla Svartö. I Ingå hör Älgsjölandets 300 hektar stora friluftsområde till staden och norr om Hangö stad ett par hundra hektar i Bengtsår.

Idén bakom en försäljning av området, som inte behövs för stadsbornas välbefinnande, är att staden måste betala underhåll och fastighetsskatt för dem. För samtliga utsocknes områden tillsammans ungefär en halv miljon euro per år. Naturligtvis sker en värdeökning av marken i attraktiva områden som södra Esbo, men friluftsområdena i Hutaheikki är en annan femma.

Äger 63 procent av ytan

– Helsingfors är en stor markägare också på hemmaplan. Staden äger 63 procent av sin totala yta, bekräftar **Sami Haapanen**, tomtchef vid stadsmiljösektorn.

Enligt Lantmäteriverkets färskaste upplägg (1.1.2018) är det inte mycket att hänga i julgranen. Helsingfors totala markyta på 215 kvadratkilometer (21 500 ha) räcker för en 258:e plats i statistiken över Finlands största kommuner. Om också vattenområdena räknas stiger totalytan för Helsingfors till cirka 717 kvadratkilometer. Det är småpotatis jämfört med fem i topp, Enare (17 334

km²), Sodankylä, Enontekiö, Kittilä och Rovaniemi (8 017 km²).

Även om man kollar enbart grannkommunerna ligger Helsingfors på jumboplats (Grankulla räknas inte, futtiga 600 ha); Vichtis, Kyrkslätt, Ingå, Sibbo, Esbo, Sjundeå och Vanda är alla större till markytan. Helsingfors finns först på plats nummer 214 på listan över landets till ytan största kommuner. Man får komplex med mindre.

Sneglar begärligt

Därför har huvudstaden sneglat lystet på sina grannar i decennier. I flera inkorporeringar har tidigare randområden anslutits från Helsingfors, senare Vanda, och senast från Sibbo. Men västliga grannen Esbo har Helsingfors av någon anledning inte vågat sig på, även om habegäret tidvis har varit våldsamt starkt. Tänk Kägelviken, Westend, Hagalund, Alberga...

Efter andra världskriget godkände landets regering inkorporeringen av köpingarna Hoplax, Brändö, Åggelby och Haga med Helsingfors. Några år senare, 1949, skrev Västra Nyland att en inkorporering av halva Esbo höll på att förberedas. Ett år senare, hösten 1950 visste Hufvudstadsbladet att 5 500 hektar skulle inkorporeras med Helsingfors och att 40 procent av befolkningen i östra Esbo skulle bli huvudstadsbor. Sedan

Finlands största kommuner

(yta i kvadratkilometer)

1.	Enare	17 334
2.	Sodankylä	12 416
3.	Enontekiö	8 391
4.	Kittilä	8 263
5.	Rovaniemi	8 017
.		
171.	Vichtis	567
214.	Kyrkslätt	394
224.	Ingå	358
228.	Sibbo	342
234.	Esbo	330
249.	Sjundeå	250
250.	Åbo	249
251.	Vanda	240
258.	Helsingfors	215
289.	Hangö	119
311.	Grankulla	6

dröjde det ytterligare ett år innan både Esbo och Helsingfors meddelade att bägge är emot inkorporeringen (VN och Hbl september 1952.)

En inkorporering av de delar av östra Esbo där Helsingfors äger mycket mark bereddes senast på 1970-talet av **L-O Johansson**. Men också det försöket rann ut i sanden.

Helsingfors var vid grundandet år 1550 en pytteliten plätt i Helsing socken. Först år 1643 förlänade drottning Kristina Främre Tölö samt områden mot nordost, så att gränsen i norr gick ungefär från nuvarande Industrigratan mot Tölö träsk (där Djurgårdens sportplan är idag).

Sockengränsen mellan Helsingfors och Esbo stakades sedan ut mer noggrant på 1470-talet, för cirka 550 år sedan. Det var Raseborgs slottsfogde **Lars Axelsson Tott** som tände rælden på Sandholmen utanför nuvarande Westend och bestämde att hädanefter går gränsen härifrån rakt norrut!

Sedan dess har rådragningen ifrågasatts i ting endast en gång. År 1647 tvistade byarna Rödskog och Gammelgård i norra Esbo om rågränserna vid Klippträsk. Det blev oavgjort. Därefter har gränsen mellan Esbo och Helsingfors varit en av de fredligaste i världen.

Text: Matts Dumell

Värna om din hjärna och om ditt minne!

Gillebladet besökte Nylands Minneslots infokväll "Minnet" och fick en rejäl dos nyttiga fakta och bra tips om hur man sköter sitt minne. Nu gäller det att komma ihåg det viktigaste för att kunna återge det i denna artikel.

– Allt i livet påverkar minnet, konstaterar **Annette Wiksten-Linde** på Nylands Minneslots, en expert- och stödcentral vars verksamhet riktar sig till personer med minnessjuka, deras närstående samt alla

som är intresserade av att sköta om sitt minne. Wiksten-Linde står för kvällens föreläsning om minnet, denna gång på Sökö servicecentral i Esbo på de lokala Marthornas initiativ.

Hur minnet fungerar är i högsta grad individuellt. Det beror på gener, socioekonomiska faktorer, utbildning, hobbyer och kulturell påverkan. Det är frågan om ett komplicerat, dynamiskt system som processar information i hjärnan. Det är alla våra mentala och intellektuella förmågor inlärd och sparade. Bäst är min-

net i 20–30-årsåldern. Men ett normalt åldrande gör inget radikalt åt minnet, och det finns mycket man kan göra för att ta hand om sitt minne.

– När vi i vardagsspråk talar om minnet avses långtidsminnet. Det kan liknas vid ett bibliotek med obegränsat ett förråd, där man kan lagra oändligt med info, förklarar Wiksten-Linde.

Komplex helhet

Långtidsminnet delas in i kunskapsminne (fakta), händelseminne (erfarenheter,

berättelser) och färdighetsminne (t.e.x. hur man cyklar och använder datorn).

Arbetsminnet hjälper en att hålla information i medvetandet en kort stund och är avgörande när man till exempel ska lära sig läsa, lära sig ett nytt språk, matematik och problemlösning. Arbetsminnets kapacitet är begränsad, och informationen finns normalt i arbetsminnet endast en kort stund, ifall man inte repeterar om och om igen. När man åldras blir arbetsminnet känsligare för störningar och man behöver lugn och ro för att lära sig nya saker. Man tappar lättare den röda tråden och det går inte lika snabbt som tidigare, men det är normalt.

Sinnesminnet är en del av medvetandet, vi får ständigt stimulering från olika håll genom sinnen: Vi hör, ser, känner, smakar, luktar. Sinnesförnimmelserna flyttas till arbetsminnet där de processas.

Att minnet som helhet fungerar är en förutsättning för att vardagen löper. Det reglerar vår aktivitet, hur vi rör oss, det påverkar vår levnadshistoria, moral, etik, allt. Till exempel att gå till butiken och hem igen skulle vara omöjligt utan minne.

Sov mera, pimpla mindre

Det finns många faktorer som bidrar till hur bra eller dåligt vi minns för tillfället: bland annat koncentration, motivation och hur utvilad man är. Sömnens betydelse kan inte poängteras nog. Stress och bekymmer sätter sina spår och långvarig stress kan ge minnesrubbingar. Även smärta påverkar negativt, liksom sorg, hög alkoholkonsumtion, dålig kost och dåligt humör. Är man deprimerad kan det vara mycket svårt att minnas. Wiksten-Linde påpekar också flera gånger under föreläsningens gång betydelsen av att ta hand om det mentala välmåendet – hur viktigt det är att ha glädjeämnen i livet.

Den som vill sköta om sitt minne bör satsa på sociala aktiviteter och umgänge. Minnet gynnas också av motion, gärna ute i friska luften och naturen. Vanlig vardagsmotion räcker, man behöver inte gå till gymmet. Likaså är det viktigt att sköta om blodtrycket, kolesterolet och ta itu med övervikt. Den som röker förbättrar minnet genom att fimpas och överdriven alkoholkonsumtion bör självklart undvikas. Sunda levnadsvanor och en positiv

livsinställning gäller alltså om man vill värna om sin hjärna och ge minnet de bästa förutsättningarna.

När ska man bli orolig?

En dam bland åhörarna konstaterar att hon omöjligt kan komma ihåg veckans aktiviteter utan att titta i kalendern och undrar om det är förslappande för minnet att hela tiden lunta i anteckningarna. Det tycker inte Wiksten-Linde.

– Det lönar sig att använda små hjälpmedel i vardagen såsom kalender, minneslappar eller smartphone. Tekniken är inte av ondo. Man får hjälpa minnet på traven, slår hon fast.

– Men om man glömmet att ta med sig inköpslistan till butiken, undrar någon annan.

Att glömma är mänskligt och oundvikligt, man kan inte komma ihåg allt.

I regel är det skäl att låta undersöka sig om vardagliga sysslor börjar bli svårare, det vill säga när jobb eller vardagssysslor inte flyter på längre. Minneslotsarna har en lista över varningstecken, till dem hör bland annat om man upprepade gånger glömmet annat än bara personers namn. Eller om man har svårt att komma ihåg närståendes eller vänners namn eller har svårt att identifiera dem. Likaså om man gång på gång tappar bort saker som är viktiga för en (plånbok, glasögon, telefon, nycklar) och använder en stor del av sin tid till att leta efter dessa.

Om man kör bil och plötsligt inte kommer ihåg vart man är på väg eller om man inte vet hur man tagit sig till en plats kan det också vara bra att låta undersöka sig. Ibland kan en person förminska, försöka gömma eller bortförklara sina problem, men de anhöriga är oroliga. Om man är orolig för en närståendes eller sitt eget minne är första steget att boka tid till närmaste hälsocentral. Där får man utföra ett litet minnestest och blir intervjuad av en sköterska eller en läkare. Läkaren skriver remiss för vidare undersökningar, om det finns orsak.

Alltid handlar det inte om en minnesjukdom, men ju fortare man får hjälp och behandling desto bättre.

I Finland finns uppskattningsvis 193 000 minnessjuka, av vilka 100 000 befinner sig i ett lindrigt skede och 93 000 i en svår eller medelsvår fas. Det är inte

endast äldre som insjuknar, av de drabbade är 7 000 i arbetsför ålder. Varje år ställs cirka 14 500 nya minnessjukdomsdiagnoser i vårt land.

Nylands Minneslots drivs av Esbo och Grankulla Minnesförening rf och Minneslotsarnas målsättning är att stöda personer med minnessjukdom och deras närstående att fortsätta ett liv som de känner som sitt eget. Föreningens anställda (nio personer) och volontärer (85 personer) handleder, informerar och försöker göra det möjligt för den drabbade och hans eller hennes anhöriga att delta i föreningens stödande verksamhet. Nylands Minneslots hjälper årligen cirka 15 000 kunder på olika sätt.

– Ibland kan det vara svårt för anhöriga att få den sjuka att gå till läkaren, då kan vi tala med personen. En del, som ringer, funderar "har jag nåt?". Dem handleder vi. Med dem som fått en diagnos diskuterar vi vad man kan göra, försöker få dem med i verksamheten, och försöker tala för dem om det behövs, berättar Wiksten-Linde.

Text: Annika Borgström

Foto: Pond5

Det här är bra för minnet:

- Lär dig något utantill
- Läs mycket och fundera
- Korsord, sudoku och pussel
- Spela strategispel, lär dig ett nytt spel
- Dansa
- Spela ett instrument
- Teater och konserter
- Socialt umgänge med vänner
- Motion, gärna utomhus
- Gör två saker samtidigt – effektiv träning av hjärnhalvorna
- Om du använder höger hand till datormusen, byt till vänster och vice versa
- Hitta på ett nytt sätt att göra gamla invanda saker på
- God nattsöm

Första matrikeln först 1929

Då en av Finlands äldsta föreningar, Handelsgillet i Helsingfors, lät trycka sin första medlemsförteckning hade klubben uppnått den respektabla åldern av in- emot 75 år.

År 1926 hade Gillet kommit in under eget tak och den nya lokalen vid Kaserngatan 23 hade officiellt invigts med fest i januari 1927. Klubbens ekonomiska ställning har aldrig gynnats av större kapitaldonationer, utan utvecklingen har huvudsakligen skett med litande till egna resurser. Men nu började en mängd mindre donationer rinna till och allmän medvind fick medlemsantalet att stiga på ett år från 628 till 808. År 1928 passerades redan 900-strecket.

Följande år 1929 byggdes gårdsannexet om till gillehus med alla tre våningarna i egen användning. Gillet hade därmed till sitt förfogande fått lokaliteter på över 900 kvadratmeter. Handelsgillets dåvarande ordförande **Albert Boxström** skriver om lokalen i förordet till första medlemsmatrikeln:

”Lokalfrågan har tidigare varit bekymmersam, i det att gillet varit inrymt i snart sagt ett tiotal mer eller mindre lämpliga hyreslokaler, ända tills densamma 1926 förvärvade egen lämplig och rymlig aktielokal i gården Kasärngatan 23, vilken under detta år utvidgats genom förvärvandet av ytterligare två fyrarumslokaler, som nu sammanslagits med den ursprungliga lokalen. Hela komplexet omfattar nu 17 rum, av vilka enbart gilles-, mat- och biljardsalarna tillhoppa representerar en golvyta av något över 300 m² Dessa lokaliteter, vilka Handelsgillet innehar med full äganderätt, måste anses kunna fylla gillet behov av utrymme för en oöverskådlig framtid.”

Albert Boxström var den starke rorsman som hade seglat projektet i hamn. Det var han som drog upp gilleverksamheten från hot om total nedläggning åren 1917–18 till en nivå som tio år senare stod högre än någonsin tidigare.

Medlemsmatrikeln 1929 följdes därefter årligen upp av nytryck. Under Boxströms sista år som ordförande utgavs även de första provnumren av en helt ny typ av medlemsblad år 1930. Tidningen döptes 1931 till Gillebladet, och fyller därmed 90 år inom kort.

Direktörer, affärsmän officerare och friherrar

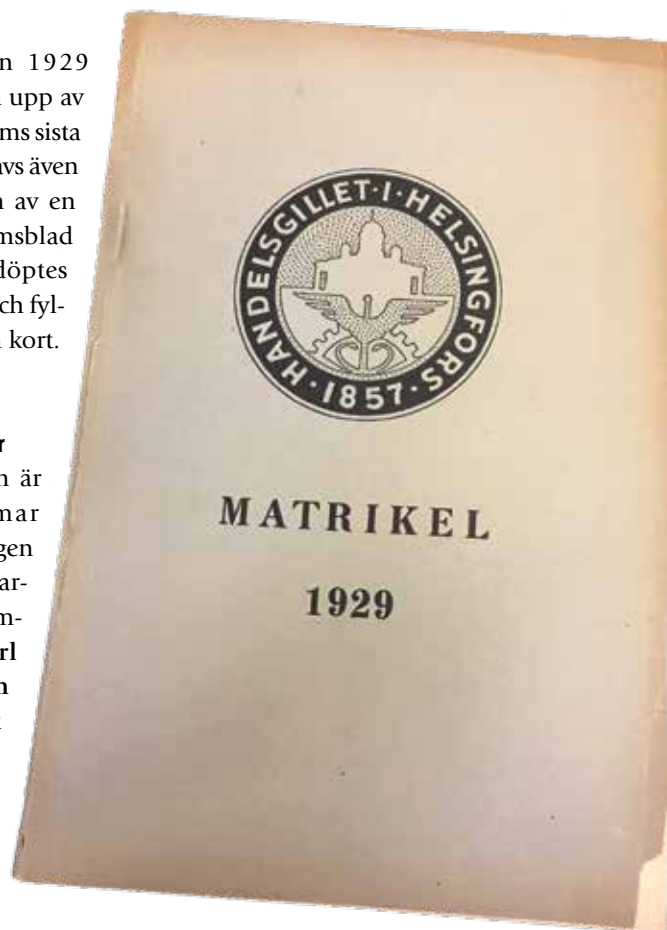
I den första matrikeln är över 800 medlemmar upptagna. Förteckningen inleds med de två kvarlevande hedersmedlemmarna generalen **Carl Gustav Mannerheim** och kommerserådet **Karl Stockmann**. Sedan blir det två sidor ständiga medlemmar och tjugosju sidor ordinarie årsmedlemmar.

Påfallande många medlemmar har titulerat sig direktör (232 stycken), och nästan lika många affärsman eller handlande. På varje sida finns flera ingenjörer och nån vicehäradshövding. Två dussin uppgav officers rang, ett par friherre, en godsherre, en konstnär och **Hjalmar J. Procopé** angav titeln minister.

Medlemmarna återspeglar vad Boxström skriver om hur han uppfattade Handelsgillets samhällliga betydelse som politisk påverkare:

”Då Handelsgillet ansett det vara av mycket stor vikt att affärslivet är väl representerat både i stats- och stadsförvaltningen, har detsamma vid de två senaste kommunalvalen i Helsingfors och vid riksdagsmannavalen uppställt egna kandidater; och emedan väljarna i stor utsträckning senterat till det berättigade i gillet strävanden i denna del, hava gillet speciella kandidater alltid blivit invalda.”

Boxström satsade på rätt hästar och i

Matrikeln 1929 samlade så mycket sponsorer att medlemmarnas namn trycktes på "baksidan av annonserna".

det kommande riksdagsvalet var den nye kandidaten **Erik von Frenckell**.

Tyst överenskommelse

Tanken att utge en medlemsmatrikel var inte ny, men år 1929 kunde den första gången realiseras. Förutom att häftet delades ut till samtliga medlemmar och antagligen till annonsörerna, postades den även till landets samtliga klubbar.

”Emedan emellan landets alla handelsgillen förefinnes en sådan tyst överenskommelse, att medlem av gille har rätt att fritt besöka alla de övriga, kan det vara av betydelse att tryckta medlemsförteckningar finnas att tillgå.”

Text: **Matts Dumell**

Foto: **Annika Borgström**

Tapani Ritamäki
förläggare

Från Nice till Grani

Emelie Enckell har en sällsam förmåga att skriva ingenjörsmässigt behärskat om sånt som står henne emotionellt mycket nära. När saken är viktig, rentav livsviktig, blir alla gester överflödiga, och Enckells stil försöker inte göra sig till, den är. Och är just därför oöverträffbar. Jag tyckte om hennes bok om fadern **Olof Enckell**, och den senaste *Generalens dotter* – nu om modern **Dagmar Thesleff** – är lika fängslande.

För en gångs skull får man en finlandssvenskhet som gör skäl för epitetet "bättre folk". En finlandssvenskhet som på ett intressant sätt är internationell och nationalromantisk på samma gång. Den kommer från Viborg och får mig nästan att tro på det gamla skrocket om Viborgs speciella atmosfär.

På kant med Mannerheim

Enckells mor, **Daggi**, föddes på karelska näset men växte upp i Nice hos sin mormor. Daggis far, **Wilhelm Thesleff**, gjorde kometkarriär och blev Finlands första krigsminister (idag fredligt benämnt försvarsminister). Störtloppet neråt blev lika snabbt på grund av att Wilhelm kom ihop sig med **C.G. Mannerheim**.

Daggis mor Harriet övergav dottern för ett liv i Paris, och beskrivs som tidvis instabil. I bakgrunden låg morfinmissbruk och ett självmordsdrama under inbördeskriget (dramat skrivet av Harriets barnbarn Milja Sarkola går just nu som pjäs på Ryhmäteatteri).

Daggi längtar till Finland och Wilhelm, som hon står nära, trots det geografiska avståndet. Det är gruvligt att läsa hur den franska familjeläkaren gång på gång förbjuder henne att resa till det ruskiga Norden på grund av bräcklig hälsa. Doktor Fourcaud känns mer som läkaren som vill se sin patient sjuk för att inte förlora en bra kund – mormodern hade inte bara Thesleffs förmögenhet att falla tillbaka på, utan framför allt familjen Dippels.

Ekonomiskt oberoende

Daggi kunde därför leva ekonomiskt obekymrat mitt i alla sina bekymmer. Hennes rader till fadern om hur hon mobbas i skolan därför att hon är annorlunda känns tragiska (toleransen var inte

större på 20-talet, inte ens på Rivieran). Det går visserligen åt pengar, för mormodern har gripits av spelmani och åker ofta till Monte Carlo – som alla spelare far hon som presumtiv vinnare och återvänder som definitiv förlorare.

Daggi växer upp till en söt tonåring och blir omsvärmad både under besöken i Kyrkslätt (dit fadern flyttat med ny fru) och i Frankrike. För en gångs skull liknar mormodern och fadern varandra då de delar misstänksamheten mot fästmännen. Wilhelm påpekar för dottern att hon kommer att tröttna på den unge juridikstuderanden **Putte Borg** och hans halvbildade släktingar.

Efter Putte blir det fransmannen **Robert Pascalis** som hör till samma samhällsklass men är konstnär, och sedan en hel rad andra. På riktigt blir det först med Olof Enckell, men det är en annan historia.

Olika falla ödets lotter

Ett fascinerande drag i Enckells bok är att hon följer sina personer livet ut. Ett exempel: Daggis skolkamrat från Nice, **Odette de Chamon**, får 1930 chansen att resa med Daggi till Finland på en månad. Hon kommer från en fattig familj, så pappa Wilhelm betalar. Månaden på sommarvillan i Esbo blir fantastisk och Daggi och Odette svetsas samman ytterligare. De håller kontakt ända tills döden skiljer dem åt, visserligen mer sporadiskt efter att Daggi flyttat till Finland.

Sent i livet åker Daggi och hälsar på Odette som bor i ett slott nära Pyrenéerna tillsammans med sin mor och sin dotter. Men slottet är fallfärdigt och bara ett par rum beboeliga. Odette hankar sig fram och Daggi lider när hon ser väninnans misär. Ojämnt falla ödets lotter, den ena lever som enstöring i ett slott utan badrum, den andra i ett hus i Grankulla med en av Finlands ledande intellektuella.

Men 20 år senare får Daggi en chans att hjälpa. Hennes mors Parislägenhet säljs och största delen av pengarna går – som en Eurojackpot – till Odettes dotter som nu kan rusta upp bondgården, som hon skaffat, och köpa en traktor.

Hundra år sedan förbudslagen trädde i kraft:

Snusarna gjorde fyra räder

Precis när Finland stod på tröskeln till en ny tid lyckades nykterhetsvännerna driva igenom totalförbud mot försäljning och nyttjande av alkoholdrycker. Lagen stadfästes den 25 augusti år 1919. Den sorgligt namnkunniga förbudslagen saboterades från första stund även av Handelsgilletts restaurang, som serverade alkoholdrycker under hela den tid som lagen var i kraft.

Förbudslagen understöddes av samtliga politiska partier, utom Svenska folkpartiet. Sina mest hängivna anhängare hade den inom arbetarrörelsen och Agrarförbundet. Först då Lapporörelsen i början av 1931 motsatte sig förbudslagen, omprövade både Framstegspartiet och Samlingspartiet sin ställning och yrkade på en rådgivande folkomröstning i saken.

Handelsgilletts inställning framgår med all önskvärd klarhet i ett citat om den nya självständighetspolitikens fyra dödsynder, som ingår i L.G. von Bonsdorffs 100-årshistorik:

"Husbondefolket ville fördriva svenskheten, vidga riket till Ural, göra alla till agrarer och bestämma, vad envar fick dricka eller inte dricka!"

Folket fick sucka i tretton år under den moraliskt och ekonomiskt nedrivande förbudslagen. Finländarna lärde sig skilja mellan lagar som skulle efterlevas och sådana som kunde överträdas. Alla förbudslagsövervakare, tull, polis och sjöbevakning till trots, var smuglingen så framgångsrik att man i kusttrakterna utan svårighet kunde köpa en tioliters kanister prima estnisk sprit för tio mark litern och en flaska White Horse för hundra mark.

Niska köpte ryskt spritlager

Sinnet för lag och rätt hade kanske uppluckrats redan då lagförslaget om totalförbudet på nytt började debatteras genast efter införandet av självständigheten. Tsar Nikolaj II hade vägrat godkänna

Foto: Lehtikuva

Alkos genom tiderna första kund den 5 april 1932 klockan 10.

den lag som godkändes av Lantdagen tolv år tidigare år 1907. En av dem som insåg vilka ekonomiska fördelar skumraskaffärer med sprit kunde få var **Algoth Niska** (1888–1954), fotbollsspelare på landslagsnivå.

Det var mer eller mindre av en slump han blev spritsmugglare, men berättelsen är beskrivande som tidsbild. Strax innan förbudslagen skulle träda i kraft sägs Algoth Niska ha träffat den ryske affärsmannen **Pietchikoff** på restaurang Kapellet i Helsingfors. Pietchikoff satt på ett försvarligt stort spritlager som han ville bli av med innan den kommande lagen skulle stadfästas.

Algoth Niska slog till och köpte rubbet. Det var början på en riskfylld, men ytterst blomstrande, affärsverksamhet. När utförsäljning av gamla spritlager, lönn-

Privat vinaffär i Sederholmska huset vid senatstorget.

Foto: Helsingfors stadsmuseum

på Gillet

Ett av Tullens kap den 1 juni år 1919.

bränning och utbrett receptmissbruk inte längre hann till för att släcka efterfrågan bland allt törstigare finnar, inleddes från ungefär 1924 olaglig införsel av främst estnisk och tysk sprit. Den fördes i land av professionella smugglare från fartyg på internationellt vatten.

Algoth Niska blev en legend som en följd av spritsmuggling, men under andra världskriget smugglade han ut judar ur tyskockuperade områden med hjälp av förfälskade finländska pass. Han är den ende finländare som har ett träd planterat i sitt namn i Jerusalems minnesgård.

Handelsgillet anmäldes genast

Det var givet att förbudslagen skulle ge ny prägel åt klubblivet. Handelsgillets restaurang var en av de första som anmäl-

des för brott mot förbudslagen. Det var en "cause célèbre" som uppmärksammades i dagspressen.

En guldsmedsbroder som deltagit i ett 60-årsfirande angav Gillet för polisen. Gillets direktion uppmanade därefter guldsmeden att förklara varför han i en ordningsfråga vände sig till polisen utan att först ha underrättat direktionen. Guldsmeden förstod vinken och anmälde sin önskan att utträda ur Gillet. Och "ingen fanns som ville avslå en sådan begäran".

Klubbarna drog en viss fördel av förbudslagen, eftersom en intimare medlemskrets utgjorde mindre risk än offentliga näringsställen. Fast det slog tillbaks när förbudslagen föll år 1932. Då serveringen av alkohol blev fri lockade nyhetens behag allmänheten från klub-

barna åter till restaurangerna.

Naturligtvis spelade Handelsgillets restaurang ett vågat spel, som dessutom minst fyra gånger fick otrevliga påföljder. Direktionen och den privatledda restaurangen hade inte sett det behövligt att leda en ringledning från tamburen till utskänkningsrummet, så att vaktmästaren vid behov snabbt hade kunnat slå larm om någon nykterhetsspion gjorde entré. Det var brukligt på vanliga restauranger.

Gillet stängdes fyra gånger

Förbudslagsövervakarna, "snusarna" gjorde tillslag i allmänhet endast efter angivelser, och angiveri premierades av systemet. Första gången slog snusarna till mot Handelsgillet år 1925. Landshövding **Bruno Jalander** lät stänga lokalen för en

månad och restauratören ålades böter. Dessutom åstadkom spritbeslaget en kännbar förlust.

Följande år 1926 hälsade spritövervakarna igen på och gjorde nya spritbeslag i februari och november. Vardera gången dömdes Gillet att hålla stängt i fjorton dagar. Samma straff utdömdes också efter den fjärde razzian i maj 1929.

När en lösning på det urspårade totalförbudet hade beretts av Edvard Björkenheim år 1931, fattade den sittande borgerliga samlingsregeringen mycket snabbt beslut om den första rådgivande

folkomröstningen i Finlands historia. Gillet hade bidragit med tusen mark till den fond som bekostade propagandan för folkomröstningen.

Välkänd sifferserie

I omröstningen den 29–30 december 1931 kunde finländarna välja ett av tre alternativ. För enbart öl- och vinhandel röstade 1,4 procent, för fortsatt förbud 28 procent och för avskaffande 71,6 procent. Överraskande är att valdeltagandet blev endast 44 procent (i historiens andra rådgivande folkomröstning om medlem-

skap i Europeiska unionen år 1994 steg valdeltagandet till 74 procent).

Förbudslagen avskaffades slutligt genom beslut i riksdagen den 5 april 1932. Nygrundade, statsägda Oy Alkoholiliike Ab fick ensamrätt att importera, exportera, framställa och sälja rusdrycker.

Det var snabba ryck för Alko inledde verksamheten i 48 butiker klockan 10.00 samma dag riksdagen godkände avskaffandet av förbudslagen. Det är ursprunget till den välkända sifferserien 5-4-3-2-1-0.

Text: Matts Dumell

Alkohol och Alko

Med kejsar Alexander II:s trontillträde och 1863-års lantdag öppnades nya möjligheter till privat företagsamhet i Finland. Innan kejsaren godkände lagarna om aktie- och kommanditbolag hade kapitalbristen utgjort ett nästan oöverkomligt hinder för näringsutövning i större skala.

Landets första privatbank, Föreningsbanken i Finland kunde inleda sin verksamhet år 1862 och expanderade snabbt. Järnvägen och ångbåtarna förenade det stora inlandet med kusten. När dessutom den nya finska marken kunde bindas vid silverrubeln istället för pappersrubeln år 1865 uppstod en egen finsk ekonomisk sfär.

Sedan följde tre år av bakslag. Sommaren 1865 förstörde frosten nästan hela skörden i norra Finland. Missväxten var en fruktansvärd humanitär katastrof som ännu år 1868 skördade 140 000 finländares liv. När hungersnödens hemska ande grep omkring sig förbjöds hembränning av alkohol år 1866. Spannmålen och rovarna skulle ätas, inte drickas.

Det var inledningen på en mångskiftande historia om tämningen av alkoholbruket.

1866 Hembränning förbjöds. Alkohol drycker började säljas i vanliga butiker. Vid sekelskiftet 1900 fanns totalt 1 066 privata alkoholbutiker.

1914 Första världskriget bröt ut och distributionen av rusdrycker förbjöds. Utskänkning av alkohol skulle tillåts endast på restauranger (av första klass).

1919 Förbudslagen trädde i kraft den 1 juni. Staten fick förmedla alkohol för medicinska, tekniska och vetenskapliga ändamål.

1924 Smugglingen av rusdrycker från Estland och Tyskland växte till internationell storbusiness.

1931 Rådgivande folkomröstning om förbudslagen. Över 71 procent röstade för upphävande.

1932 Statsägda Oy Alkoholiliike Ab inledde sin verksamhet med 48 butiker den 5 april. Endast en av butikerna grundades i en landskommun, i Rovaniemi.

1939 När vinterkriget bröt ut begränsades försäljningen av alkoholdrycker. Det samma hände krigsåret 1942.

1943 I september infördes i Helsingfors motbok för inköp av alkohol. Systemet med "spritbok" spreds småningom över hela landet.

1946 Riksdagen beslöt att alla alkoholin köp ska antecknas i spritkortet. Kundens inköp började kontrolleras.

1949 Svaga viner undantogs kundkontrollen.

1952 Med olympiska spelen undantogs också starkspriten kundkontroll. Longdrinkar introducerades i Alkos sortiment.

1962 Alkos första självbetjäning för viner öppnade i Gamla passagen vid Norra Esplanaden.

1969 Mellanölet blev fritt för 18 år fyllda. Alko fick tillstånd att öppna butiker på landsbygden.

1971 Spritkortet avskaffades.

1998 Alkos sista butik med försäljning över disk stängdes i Kronohagen.

2005 Sänkningen av alkoholskatten, efter införandet av gemensamma EU-regler, ökade försäljningen med 13 procent. Antalet alkoholbutiker inklusive ombud för beställningstjänst uppgick till cirka 450.

2018 Dagligvaruhandeln fick tillstånd att sälja drycker med en alkoholhalt på upp till 5,5 procent. Tidigare gick gränsen vid 4,7 procent.

Roger Wessman

Aktiesparkonto blir knappast succé

Finländska sparare har från och med början av nästa år ett nytt alternativ: aktiesparkonton. I korthet innebär dessa att man kan få samma skattemässiga fördelar då man själv placerar direkt i aktier, som en insats i en placeringsfond ger.

Man behöver inte betala mera skatt för att man vill välja aktierna själv och slippa betala placeringsfondernas förvaltningsavgifter. Man kan köpa och sälja aktier utan att behöva bekymra sig för om man realiserar försäljningsvinster eller förluster. Men bara till en början.

I Sverige har investeringsparkontona, som lanserades år 2012, blivit enormt populära. Var fjärde svensk har ett konto. I Finland finns det inget skäl att vänta sig en motsvarande dundersuccé. Villkoren för de finländska kontona är betydligt mindre attraktiva.

Skatten betalas senare

I Sverige är den årliga skatten på investeringsparkontona nu, oberoende av avkastningen, en knapp halv procent av tillgångarnas värde. Bara 10 procent av avkastningen går till exempel i skatt, om placerings årliga avkastning är 5 procent. Skattefördelen i Finland består uteslutande av att beskattningen av dividender och försäljningsvinster skjuts upp till den dag man lyfter pengarna från kontot. Avkastningen beskattas som övriga kapitalinkomster med 30 eller 34 procent.

Fördelen av att kunna skjuta upp be-

skattningen ökar ju högre avkastning man får på pengarna och ju längre ens placeringshorisont är. Låt oss till exempel anta att den årliga avkastningen är 5 procent. Då får man om tio år bara drygt 2 procent mera i handen, då man realiserar sina tillgångar. Efter 20 år är fördelen drygt 8 procent och efter 40 år hela 32 procent.

Den verkliga fördelen är, av flera orsaker, i de flesta fall mindre än den teroretiska beräkningen ovan.

För det första antas i beräkningen hela avkastningen beskattas varje år, om man inte placerar via ett aktiesparkonto. Så är fallet dock endast om avkastningen består enbart av dividender, eller om man aktivt handlar med aktierna i sin portfölj så att värdestegringen realiserar varje år.

Bara 85 procent av de dividender, som man erhåller direkt, beskattas, medan dividendinkomsten beskattas till 100 procent då man lyfter pengarna från aktiesparkontot. Det här kan äta upp hela fördelen av att skjuta upp beskattningen under de första tio åren. Även på 40 års sikt minskar fördelen betydligt om dividendavkastningen är hög, också om den förblir över 20 procent.

En annan faktor man bör beakta är att man med ett aktiesparkonto inte kan dra fördel av regeln om presumptiv anskaffningsutgift. Enligt denna kan man vid beräkningen av försäljningsvinsten anta att anskaffningsutgiften är 40 procent av försäljningspriset om man hållit ett värdepapper i över tio år. Det gör att be-

skattningen blir lindrigare för aktier som flerfaldigats i värde.

Osäker framtid

Slutligen är ett orosmoment hur beskattningen förändras i framtiden. Att skjuta upp beskattningen är mindre attraktivt, om man befarar att beskattningen av kapitalinkomster skärps. Om reglerna förändras så att kontot måste avslutas inom 10 år kan det hända att man blir bara med de inledande kostnaderna och inga fördelar av att ha öppnat ett konto.

Att fundera på aktiesparkonton lönar sig klart i första hand om man har en mycket lång placeringshorisont och litar på att reglerna inte förändras märkbart till kontonas nackdel. Ett undantag till detta utgör dock de som ger vidare besparingarna till sina arvingar. I det fallet blir avkastningen aldrig beskattad. Arvingarna betalar förstås arvsskatt på beloppet, men det hade de ju varit tvungna att göra även om avkastningen blivit beskattad till fullo.

Maximibeloppet man kan sätta in på sitt aktiesparkonto är 50 000 euro. Märk dock att begränsningen inte gäller värdet på portföljen utan summan av alla insättningar på kontot. Portföljens värde får stiga hur högt som helst, tack vare värdestegring och återinvesterad avkastning, utan att det begränsar möjligheten att sätta in mera pengar på kontot. Det är uttryckligen bara pengar på kontot. Existerande aktieinnehav kan inte överföras till ett aktiesparkonto.

Kim Björkwall

Vårligt vitt, rött och bubblig

Våren är här och med den några verkligt prisvärda och goda bubbel, vita och röda viner inför vårens första grillfest, utflykt, eller mottagning.

En halv flaska bubbel kan vara bra när man bara är två, eller att ta med på vårens picknick. Den välkända Cava producenten Codorníu presenterar sin **Clasico Rosé Cava Seco** med Vegansk beteckning. Den har en sockerhalt på 18 gram/liter och får därför tillägget Seco, till skillnad från Brut. Vinet känns inte sött, utan är fylligt med dofter av hallon, svarta vinbär och rabarber. Gjort på de tre blå druvorna

Pinot Noir, Trepát och Garnacha gör det till ett smakrikt mingelvin med massor av frukt som passar fint till vårens utflykt. Den halva flaskan kostar 6,99 euro och får 14 p (++) , alltså mycket prisvärt!

Ett Fairtrade-certifierat vittvin från Sydafrikas Coastal Region är **Bosman Adama 2016**. Gjort på inte mindre än 7 olika gula druvor. Är gyllengult och doftar stort av citrusskal, mogen ananas och en tydlig ton av ek. Fylligt, karaktärsfullt, med bra syra och fruktkoncentration gör det till ett uttalat matvin som passar till ljust kött och även en finskt kryddad Chicken Curry. Kostar 14,99 euro och får 16 p (++) . Ovanligt och intressant!

Till kycklingsalladen i vårsolen är **Tausendhügel Pinot Noir 2017** från Pfalz, på 1 liters plastflaska lämpligt. Hela dess uppenbarelse är anspråkslös, men godkänd. Kostar 12,99 euro (9,75 euro/0,75) och är utmärkt i båten och på utflykten. Serveras gärna svalt. Prisvärt (+).

När grillen tas fram vill man ha ett fylligt och smakrikt alternativ. Då passar

det mycket prisvärda **Juno 2018** från Sydafrika. Gjort på Rhônedruvorna Shiraz, Carignan, Petit Sirah och Cinsault. Ett riktigt bra allround vin, både vid grillen och till maten! 11,99 euro och 15 p (++)! Serveras gärna en aning kylt.

En flaska Pinot Noir passar ofta bra till vårens kött- och fågelrätter. Den välkända firman Leyda i Chile kommer nu med en **Single Vineyard Cahuil Pinot Noir** från 2014. Stor doft av plommonsylt, mogen ek, mörk choklad och en påse kryddor! Lätt syltigt, mogna tanniner och en koncentrerad frukt i den långa avslutningen ger en utmärkt helhet! 17 p (++) är ett mycket bra betyg för ett vin som kostar 16,99 euro! En av de absolut bästa Pinot Noir från Chile, med typiskt hög alkoholhalt (14,5%) och mycket smak.

I förra Gillebladet presenterades ett vitt vin från Indien. Nu kommer ett rött från Kina! **Greatwall Cabernet Sauvignon 2016** har en mogen doft av fuktig källare och sviskonkräm. Hög fruktsyra, mogna tanniner och hyggligt balanserat. Kostar 14,99 euro och får 15 p och ett knappt prisvärt (+). Intressant och säreget. Skojigt att bjuda blint till någon som tror sig vara expert.

Från Sicilien kommer ofta syltiga och ganska enkla viner gjorda på Primitivo druvan. Trevligt att då få prova ett vin med många andra kvaliteter. **Cantine Russo Contrada Crasà 2014** odlas på Etnas nordöstra sluttning i den vulkaniska och mycket mineralrika jorden. Druvorna är två Nerellovarianter och vinet får mogna på två till tre år gamla franska 200 liters ekfat. Resultatet är lite brådmoget rödbrunt med en doft av mogna svarta körsbär, plommon och en svag ekton. Högt klingande fruktsyra och tanniner i koncentrat, med en uttalat lång avslutning. Kostar 24,98 euro, 18p och (++) . Ett uttrycksfullt och välgjort vin som passar till kraftiga köttätter och ostar!

Betygsättningen är den 20-gradiga skalan tillsammans med prisvärdhet från ej prisvärd (-) till prisvärd (+), mycket prisvärd (++) och fyndvin (+++).

Livet börjar i ägget

Vilket kom först, ägget eller hönan? Enligt första moseboken skapade Gud först varelserna och sedan deras sätt att föröka sig. Samuel Butler kontrade på 1800-talet med att påstå att hönan bara var ett sätt för ägget att föröka sig.

I evolutionens tidigaste skeden skedde förökningen mestadels genom celledning. Här kopierades enbart DNA, och det fanns inte möjlighet till genetisk evolution. För cirka 300 miljoner år sedan började landbaserade reptiler föröka sig med ägg som var befruktade av en annan individ och således innehöll en blandning av två individers DNA.

De första äggen hade väldigt tunna skal och var därför synnerligen sårbara för yttre hot, dagens ägg har ett mycket effektivt sätt att försvara sig mot mikrober, temperaturskillnader och mekanisk slitning. Det här tillsammans med äggets mångfald av essentiella födoämnen och höga energihalt gör ägget så populärt som födoämne.

Massprodukt

I dag är ägget en massproducerad produkt som konsumeras, både i hushåll och inom matindustrin, i stora mängder. På 1970 och 1980-talen hade ägget en tillbakagång i sin popularitet då man var rädd för dess höga kolesterolhalt. Men då man konstaterade att detta inte var ett hot mot folkhälsan steg äggets popularitet till nya höjder.

Den stora efterfrågan resulterade i enorma "äggfarmer" vilkas etik delvis var diskutabel, men med fokusering på standardiseringar av metoder för hönsuppfödning har man lyckats få konsumenten att vara mera miljömedveten och

på så sätt rikta efterfrågan till mera etiskt producerade ägg.

Vill man försäkra sig om att ägget man köper är etiskt producerat är det säkraste sättet att kontrollera koden som är tryckt på ägget. Den första siffran indikerar äggets produktionssätt, 0 = ekologiskt, 1 = frigående höns utomhus, 2 = frigående höns inomhus och 3 = burhöns.

Behöver inte koka

Äggets huvudbeståndsdelar är gulan, den inre och den yttre vitan. Vitorna kan urskiljas när ägget är riktigt färskt, men efter några dagar flyter de ihop. Gulan är äggets energiförråd och innehåller olika fetter som är viktiga för matlagningen. Vitan innehåller till största delen vatten vars syfte är att hindra gulan att torka. Dessutom innehåller vitan proteiner, vilkas främsta uppgift är att skydda ägget mot bakterier och skadliga mikrober.

Vitan stelnar vid cirka 65 grader, men gulan först vid cirka 70 grader. Det betyder att om du kan värma ägget i vatten som är 68 grader (t.ex. med en sous vide cirkulator), får du ett ägg som har lös gula och hård vita oberoende av hur länge du värmer det.

Stabilt skum

Förhållandet mellan vatten och proteiner

i vitan är ungefär 100 till 1, och vitan är därför flytande. Proteinmolekylerna är betydligt större än vattenmolekylerna, men eftersom proteinerna i normalt tillstånd är "hopknucklade" (lite som ett garnnystan) är vitan flytande. Om man rör kraftigt om vitan så kommer proteinerna att "öppna" sig och forma ett nätverk som omsluter vattenmolekylerna. Dessutom kommer nätverket att fånga in luft, och vi får ett stabilt skum. Den här egenskapen utnyttjar vi i många maträtter, till exempel maränger, kakor och souffléer.

Gulan innehåller flera olika fetter. Ur matlagningssynpunkt är diglyceriderna, främst lecitin, de viktigaste. Vanliga fettmolekyler (triglycerider) är hydrofoba och blandar sig inte med vatten medan diglyceriderna har en ända som är hydrofob och en annan som är hydrofil, det vill säga blandar sig med vatten. Den här unika egenskapen att molekylerna kan binda både vatten och fett är orsaken till att vi kan tillreda till exempel majonnäs och hollandaise.

Ägget, det lilla sköra kemiska underverket, har med all rätt genom tiderna betraktats som en symbol för livets begynnelse och det har därför även ett stort symboliskt värde i vårt påskfirande.

Text & foto: Ben Wiberg

Gillebröderna puttar, smuttar och placerar

Det är drag i Handelsgilletts klubbar. Nya klubbar grundas, och sammantaget samlar klubbverksamheten något flera deltagare än det ordinarie Gilleprogrammet. Flera klubbar har redan långt över 100 medlemmar.

Det är jämnt i toppen bland de största klubbarna. Etta ligger Börsgillarna med 177 medlemmar. Hack i häl kommer Vinklubben som engagerat 175 medlemmar.

Börshövding **Olof Rehn** har en plausibel förklaring till klubbens dragningskraft.

– Åldersstrukturen bland Gillemedlemmarna är sådan att många har hunnit spara större och mindre summor. Då är det naturligt att de funderar över hur de kan placera pengarna. Dessutom har många ekonomisk eller merkantil utbildning och därmed ett inneboende intresse för börsfrågor, säger han.

Börsgillet har haft en stadig medlemsökning under Olofs tid som hövding. För sju år sedan var börsgillarna ungefär 120.

Olof räknar med att ungefär hälften av gänget är aktiva. På mötena dyker ett trettio-tal upp. Och då det gäller företagsbesök går taket ungefär där. Vissa företag kan inte ta emot större grupper. Ungefär hälften av mötena är besök hos börsföretag, mäklare och banker.

– Medlemmarna får ut mycket av besöken och det är utmanande för talarna att få kvistiga frågor av kunniga placerare, säger Olof och tillägger att Börsgillarna blir bra bemötta bland företagen.

En populär del av programmet är den årliga placeringstävlingen som samlar mellan 20 och 25 deltagare, flera av dem kunniga placerare. Tävlingen går ut på att fiktivt placera 10 000 euro i tre finländska börsbolag, och många tar den på allvar.

– Proffsen är alltid ivriga, men småsura om de inte klarar sig bra.

Socialt spel

Också Golfgillarnas popularitet har delvis en demografisk förklaring.

– Golf passar också för lite äldre, samtidigt har hobbyn en social funktion. Dessutom ger medlemskapet i Golfgillarna en unik möjlighet att spela på olika banor, säger golfhövding **Bengt Sjöblom**.

Enligt honom finns det knappast någon annan golfklubb med motsvarande koncept. Hör man till en traditionell golfklubb spelar man i allmänhet på klubbens bana.

Bengt påpekar att Golfgillarna, som är inne på sitt adertonde verksamhetsår och har 126 medlemmar, är en väl etablerad klubb som gärna tas emot av alla golfbanor.

– I snitt är vi drygt 50 spelare per runda, och med tanke på att vi konsumerar mat och dryck är Golfgillarna en bra affär för banorna.

Smakar i damers sällskap

Vinklubben är nu inne på sitt tjugosjunde verksamhetsår och har konstant fått flera medlemmar, speciellt under de senaste åren. Antalet låg rätt länge kring

100, vilket innebar att mellan 25 och 30 personer deltog i provningarna. Idag drar provningarna dubbelt flera, vilket betyder att de ofta är slutsålda. Tidigare ordnades provningarna som blindtest.

– Nu vet man vad man har i glaset. Den som leder provningen berättar medan deltagarna smakar på vinerna, och sedan diskuterar vi dem, säger **Kim Björkwall** som leder Vinklubben för andra året.

Han bedömer att omläggningen är en viktig del av framgångskonceptet.

– Alla tycker det är roligt och senast blev diskussionen så livlig att maten kallnade innan den serverades.

Att damerna är välkomna till alla tillställningar är en annan trivselfaktor.

Ett av de bästa bevisen för klubbens popularitet är höstens resa till Veneto i Italien. Den blev fulltecknad på två minuter. En minut senare var även väntelistan fylld.

Att det verkar trångt på Vinklubbens evenemang bekymrar inte Kim nämnvärt.

– Alla är välkomna, alla intresserade har nåt att lära sig.

Vinklubben ordnar fyra provningar på våren och två på hösten.

Levande jazz

När Jazzgillarna spisar musik, sju tisdagar om året, råder det inget tvivel om vilka som håller till i Donatorn. Klubben har 115 medlemmar, men till de ordinära mötena kommer mellan 15 och 30 personer. Rekordet ligger på 33.

– Under mötena presenteras en musiker, en musikstil eller ett instrument.

Dessutom lyssnar vi till ett femtontal låtar som vi betygsätter, berättar jazzhövding **Kenneth Westerberg**.

Han har lett klubben, som grundades 1998, ett tiotal år. Före honom verkade **Sven-Erik "Svenne" Krogius** som hövding. Svenne och Kenneths far Hans, eller Hasse, var med om att grunda klubben.

En gång om året ordnar Jazzgillarna en middag med levande musik, och då får damerna vara med. I höstas uppträdde Z League, en av de främsta jazzsammansättningar i Finland. Med en repertoar, som var en hyllning till den legendariska svenska jazzsångerskan **Monica Zetterlund** samlade klubben cirka 80 personer kring borden.

För den kommande middagen den 15 oktober har Kenneth redan bokat Django Collective Helsinki. Gruppen beskriver sig som ett kollektiv yrkesmusiker som varit med om det mesta. Ifall Gillefastigheten då är stängd på grund av ombyggnad hålls tillställningen på Föreningen Brage.

Anor från 1800-talet

I **Bo Finnes** historik, 160 år Gilleliv och stad i förvandling, kan man läsa att Gillebröderna ägnat sig åt specialaktiviteter allt sedan 1800-talet. Biljarden introducerades redan år 1864. Klubbar har kommit och gått, gymnastik, skytte och bowling har stått på agendan. En del klubbar, såsom båtklubben, dog redan efter planeringsstadiet.

Idag har Handelsgillet 13 klubbar. Bridgeklubben har långa anor, medan Businessklubben verkat ett tiotal år. Juniorklubben gick i föl samman med Fiskeklubben för att tillföra lite yngre blod. Gillekockarna har tillrett mat i några av stadens skolkök sedan mitten av 1990-talet och Whiskygillet har avsmakat destillerade drycker nästan lika länge. Tämmligen nya klubbar är Berättarcafét (tidigare Seniorklubben), Frimärksklubben och Historieklubben som fick en flygande start i höstas.

I Gillefastigheten övar också manskören Frihetsbröderna. Kören, som är en separat förening, har statusen samarbetsförening.

Samtliga klubbar presenterar sig mera eller mindre utförligt på handelsgillet.fi.

Text & foto: Peter Nordling

GILLEAKTUELLT

Vinklubben firade

Fredagen den 22 mars hade Vinklubben sin månatliga vinprovning och middag i Donatorn då **Kim Björkwall** presenterade de viner som ansågs vara prisvärdast hitills i år. Tre vita och tre röda avsmakades och de som erhöll högst poäng i förhållande till pris var det vita Blanc de Noirs Trocken 2017 från Baden, Tyskland (10 euro) och det röda Santa Julia Colección Malbec 2018 från Mendoza, Argentina (9,62 euro). (Alla viner med poäng finns på webben).

Då det kom fram att två av de närvarande (**Paula Hellman** och **Bobi Söderholm**) valt att fira sina födelsedagar med Vinklubben på Gillet, införskaffade styrgruppen några flaskor av det utmärka mouserande Lindauer Special Reserve Blanc de Blancs Brut från Nya Zeeland (15,48 euro). Det skålades, gratulerades och sjöngs och stämningen var, som alltid, mycket hög och det verkade som om båda två blev både överraskade och glada över uppvaktningen.

Historieklubben diskuterar Nikolaj Bobrikov

Historieklubben har fortsatt med sina månatliga möten månadens första måndag i Donatorn.

Marsmötet diskuterade i grupper på 4–5 medlemmar Krimkriget 1853–1856, och en hel del intressanta synpunkter kom upp.

Under middagen presenterade **Rabbe Lutz** 12 bevingade ord eller satser av kända historiker under olika tidsperioder och medlemmarna skulle veta eller gissa vem som uttalat dem. **Henrik Aminoff** kände till de flesta av dem och erhöll som erkänsla en historiebok om finanskriser.

På aprilmötet den 1 april höll professor **Fredrik Johansson** ett mycket intressant föredrag om operationen Stella Polaris – en av de mest spektakulära operationer under andra världskriget. Med operationen strävade man efter att trygga förutsättningarna för finska arméns spaningsverksamhet om Sovjetunionen ockuperar Finland efter fortsättningskrigets vapenstillstånd hösten 1944. Under operationen flyttades spaningsmaterial, personal och arkiv till Sverige.

I marsmötet deltog 33 medlemmar och i aprilmötet 35 medlemmar.

Mötet den 6 maj blir ett diskussionsmöte under rubriken Mordet på Bobrikov, Rysslands förryskningssträvanden av Finland. **Henrik Aminoff** inleder och därefter diskuteras ämnet i små grupper.

Vårens höjdpunkt blir klubbens exkursion med damer till Viborg och de krigstida stridsfälten däromkring. Det blir en tredagars resa den 27–29 maj, troligen med över 30 deltagare.

Historieklubben grundades den 9 oktober 2018 och har nu 67 medlemmar.

Text: Kaj Nordström

Nya medlemmar

Styrelsen har antagit följande nya medlemmar till Handelsgillet:

Mathias Dahlqvist, Walter Ekegren, Emil Fagerlund, Fredrik Kranck, Daniel Luotonen, Max Stenberg, Stig Sundberg, Lasse Tammela och Mikael Wahlström.

Golfgillarna utnyttjar tekniken

Våren kommer och Golfgillarnas spelsäsong kör igång före Valborg om vädret så tillåter. Spelplanen omfattar 21 tävlingar på 20 olika banor i Nyland. Vi har flera för året nya banor att spela på. Spelgruppen har jobbat på att göra spelplanen både lockande och intressant också i år. Vi hoppas dessutom förstås på en solig och varm sommar.

Arno Caloniuss är Golfgillarnas poster boy.

GG har sedan länge använt Handelsgilletts webbsida för sin kommunikation, speciellt anmälningsmodulen. Under de senaste åren har användningen intensifierats på ett sätt som här beskrivs. Som bakgrund kan nämnas att GG sammanlagt ordnade 23 tävlingar i fjol, vilka resulterade i över 1 000 spelade rundor av över 100 olika spelare. En hel del att organisera under sommarmånaderna, speciellt för **Arno Caloniuss**, som ansvarig för GG:s webbsida och rapportering.

Arno säger själv att utgångsläget var bra, eftersom GG-medlemmarna var vana att använda webbsidan för anmälningarna. Huvuduppgiften har varit att förbättra kvaliteten och servicen av sidorna och bredda på utbudet av information. En målsättning var också att eliminera behovet av klubbintern e-post, som alltför ofta inte hittar fram. Tävlingarna hålls som bekant med samstart klockan 10 på tisdagar och tidtabellen har dikterat hur processen har finslipats.

I korthet har Arno tillsammans med den ansvariga spelvärden skött om att anmälningarna, som görs senast torsdag klockan 12, alltså fem dagar innan tävlingen, informeras till den arrangerande klubben. Klubbens caddiemaster och spelvärden skapar startlistan med separata

fligheter, som sätts ut på GG:s webbsidor fredagen före tävlingen.

Tävlingen går alltså av stapeln tisdag klockan 10, och resultatlistorna med namn och foton av de premierade finns på webbsidan senast klockan 18 samma kväll. Genast därpå publiceras den kumulativa rankinglistan på vår GG-Tour, som många golfgillare ivrigt följer varje vecka.

GG:s webbsida har sett många förändringar både utseende- och innehållsmässigt. Poängen är att GG-medlemmarna ges den information de behöver snabbt och effektivt.

En fungerande webbsida måste hållas ajour och detta gäller för GG:s webbsidor. Sidan innehåller alla väsentliga uppgifter om klubben, det vill säga aktuella program, sammandrag av verksamheten, kontaktuppgifter, spelplan, anmälningsmodul, resultat, materialarkiv, enkäteresultat.

Vi utgår ifrån att Handelsgilletts kommande nya datasystem, med intranet som förutsätter inloggning, ger möjligheter till ytterligare förbättringar.

GG-gänget har uppskattat vad Arno har gjort. Det har syns i de årliga enkäterna och hörts i den personliga feedbacken.

Text: Bengt Sjöblom

Vårutfärd

för medlemmar till Meteorologiska institutet i Arabia torsdagen den 9 maj med start kl. 10.00.

Anmälan via www.handelsgillet.fi/aktuellt fram till den 29 april.

Räkfrossa med damer

Torsdagen den 23 maj smörjer vi kråset med räkor.

Platsen är Donatorn och tidpunkten 18.00. Mera information och anmälningar på www.handelsgillet.fi

Kräftskiva

tisdagen den 20 augusti kl. 18.00 på Brändö Seglare.

Transport ordnas. Anmälan öppnas på www.handelsgillet.fi/aktuellt den 10.6 kl. 10.00.

Exkursion

med guidning för medlemmar med efterföljande middag på Helsingfors Observatorium torsdagen den 5 september.

Anmälan öppnas på www.handelsgillet.fi/aktuellt den 17.6 kl. 10.00.

HANDELSGILLET GRATULERAR

Grägg Claes, ekon.
50 år 7 maj

Tötterman Georg-Olof (Olle),
Sen.adv.
75 år 8 maj

von Konow Berndt-Johan, pens.
90 år 9 maj

Lindholm Hans, Eur.ing.
70 år 10 maj

Almqvist Sune, EM
75 år 11 maj

Lindström Johan, DE
70 år 13 maj

Most Ralf, ing.
75 år 14 maj

Westermarck Carl-Magnus, EM
70 år 18 maj

Forsman Rolf, pens DI
90 år 19 maj

Forstén Witold, konstnär
75 år 22 maj

Liewendahl Kaj, EM
75 år 24 maj

Laakso Kari, tekn.dir.
75 år 25 maj

von Herten Lars, DI
70 år 26 maj

Dingstad Eivind, pens. DI
80 år 26 maj

Nyman Kristian, agronom
75 år 26 maj

Carlson Bengt-Birger, ekon.
75 år 30 maj

Teckenberg Per Erik (Pelle)
75 år 30 maj

Herrmann Henrik, ekon.stud.
40 år 8 juni

Lindholm Ulf-Göran, ing.
70 år 11 juni

Nyholm Wiking, DE
75 år 12 juni

Sjöman Björn, sjökapt. en
80 år 17 juni

Josefsson Bo, pens.
75 år 18 juni

Geust Carl-Fredrik, DI
75 år 19 juni

Fohlin Rolf, pens.
70 år 21 juni

Andersson Lennart, DE
75 år 22 juni

Jag är jag och du är du

Om ett lag ska vara framgångsrikt måste man acceptera att spelarna är olika individer och man ska ta dem som de är. På samma sätt är det i andra grupper och i företag. Det här var en av de lärdomar chefstränare **Henrik Dettmann** serverade vid Handelsgillet's frukostseminarium i slutet av mars.

Henrik Dettmann har blivit något av en legend redan under sin aktiva tid. Han är en av landets framgångsrikaste tränare inom lagsporter. Han blev chefstränare för finska basketlaget år 1992. Sedan blev det tyska landslaget, där hans främsta bragd blev ett VM-brons, Bundesligan och en fransk klubb. Nu är han tillbaka som chefstränare för Susijengi. Han har också i samarbete med journalisten Saska Saarikoski gett ut en bok om ledarskap. Men har också fått hård kritik för sina tränarsikter.

Dettman tog avstamp i 1890-talets USA där **James Naismith** började ta fram basketsporten. Till de första reglerna hörde att inte springa med bollen utan att passa den, att inte tackla en motståndare.

Enligt Dettmann var Naismith ett geni. Han krävde att spelarna medger när de gör

Henrik Dettmann.

ett fel (markeras med en handlyftning), det utvecklar deras moral. Han ville också att spelarna tar ansvar. Ju större ansvar desto mera utvecklas de.

– Det här är en bra stomme för alla former av lagbyggande, sade han.

Med hjälp av djurmetaforer förklarade han hur laget behöver olika individer: Puman är djungelns snabbaste djur. Fjärilen flyger från blomman till blomman. Hundvalpen är emotionell och empatisk. Via delfinen och bävern kom han till den kloka ugglan.

– Därför ska var och en få vara sitt eget jag i laget.

I frukostseminariet deltog cirka 40 personer. Nästa frukostseminarium hålls den 24 april. Då berättar **Richard Lindroos** om fiksuruoka.fi.

PN

Posti Green

Restauranger

Restaurang Cantina West
www.cantinawest.fi

Festkläder

**Frackar i olika material,
nu också ylle!**
Kontakta Br Charles Elmgren
info@formtex.fi eller 0400 440 899

Byggföretag

Nikkilän Huolto Oy
tfn 0400 202 090

Ventilation

Robovent Kb
tfn 044-5606087
roboventdick@ymail.com

Förpackning

Oy Dahlberg & Co Ab
www.dahlberg.fi

Takarbeten

Solvikin Kattohuolto Oy
erik.ettala@solvikinkattohuolto.fi
tfn 040 579 819

Begravningsbyråer

Helsingin Hautaushuolto
Tfn 09 700 24 81

Annonser

bo.gerkman@tilinurkka.fi